

ADALET ve KALKINMA PARTİSİ
T.B.M.M. Grup Başkanlığı

Tarih : 25.11.2004

Sayı : 638

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde pamuk üretiminde üreticilerimizin karşılaştığı sorunların araştırılıp, alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz. 22.11.2004

Ahmet ERTÜRK
Aydın Milletvekili
Ve 34 Milletvekili

1. Ahmet ERTÜRK-Aydın
2. Mehmet Mehdi EKER-Diyarbakır
3. Ahmet Rıza ACAR-Aydın
4. A.Müfit YETKİN-Şanlıurfa
5. Zülfikar İZOL-Şanlıurfa
6. Ali AYDINLIOĞLU-Balıkesir
7. Mehmet Ali SUÇİN-Batman
8. Fikret BADAZLI-Antalya
9. Burhan KILIÇ-Antalya
10. Mehmet ÇERÇİ-Manisa
11. İsmail BİLEN-Manisa
12. Semiha ÖYÜŞ-Aydın
13. Orhan ERDEM-Konya
14. Ayhan Sefer ÜSTÜN-Sakarya
15. Mustafa Nuri AKBULUT-Erzurum
16. Hakan TAŞCI-Manisa
17. Ahmet YENİ-Samsun
18. İbrahim Hakkı BİRLİK-Şırnak
19. Mehmet Salih ERDOĞAN-Denizli
20. Ramazan CAN-Kırıkkale
21. Şemsettin MURAT-Elazığ
22. Mehmet YÜKSEKTEPE-Denizli
23. Zülfü DEMİRBAĞ-Elazığ
24. İlhan ALBAYRAK-İstanbul
25. Mehmet Beyazıt DENİZOLGUN-İstanbul
26. Adem BAŞTÜRK-Kayseri
27. Selahattin DAĞ-Mardin
28. Hasan Ali ÇELİK-Sakarya
29. Saffet BENLİ-Mersin
30. Orhan YILDIZ-Artvin
31. Kenan ALTUN-Ardahan
32. Mehmet Kerim YILDIZ-Ağrı
33. Ahmet KAMBUR-Tekirdağ
34. Cahit CAN-Sinop
35. İbrahim KÖŞDERE-Çanakkale

GEREKÇE

Son yıllarda ülkemizde uygulanan ekonomik tedbir ve kararlar en fazla tarımsal üretimle uğraşan çiftçilerimizi etkilemiştir. Ülkemiz açısından stratejik öneme sahip pamuk ürünü, Ege, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerimizde 24 İl, 676 İlçe, 12.000 köyde üretilmektedir.

Her türlü girdide yüksek oranda fiyat artışı ile karşı karşıya kalarak zor şartlar altında ve çok büyük meşakkatle üretilen pamuk ekim alanları her geçen gün gerilemekte, ithalat artmakta, döviz kaybı olmaktadır. Ayrıca, meydana gelen tabii afetler sonucu kalite ve randıman kaybıyla fiyatlar düşmekte, bunun sonucu toplama ücretleri ürün fiyatının yarı nispetine varan şekilde artmaktadır.

Ana hammaddesini pamuğun oluşturduğu tekstil sanayi ülkemizde toplam 630.000 kişiye istihdam yaratan, 40 bin firmanın faaliyet gösterdiği ve bu sayede ihracatın %34.3'ünü, GSMH'nin %10.7'sini gerçekleştiren önemli bir sektördür. Ancak, belli bölgelerde (Ege, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri) ziraatı yapılabildiği gibi arz olunduğu sebeplerden ötürü artık üreticiler tarafından pamuk üretiminden vazgeçilmektedir. 2003 yılında 600 bin ton pamuk ithalatı yapılmış, yaklaşık 500 Milyon Dolar yabancı ülke çiftçilerine döviz olarak ödenmiştir.

Üretim açısından; sektör son yıllarda pamukta ihracatçı konumdan ithalatçı konuma geçmiş 800.000 ton üretimimize karşın 1.300.000 ton lif tüketimimiz bulunmaktadır. Yetiştiricilik açısından en uygun ekolojide sahip Ege bölgesinden sonra GAP Bölgesindeki pamuk ekim alanlarını 800.000 hektar'a çıkartarak, 500.000 hektar daha fazla alanda pamuk ekimi yaparak (Bölgedeki toplam sulanabilir tarım alanının %45'i pamuk ekilmek kaydıyla) ithalat ile ikame ettiğimiz lif pamuk ihtiyacını yerli üretimden karşılayabiliriz. Çok kısıtlı alanda yapılabilen ekim, Ege'de Büyük Menderes Vadisinde narenciye, Küçük Menderes ve Bakırçay Vadisinde üzüm ve diğer bölgelerde de sebze, çiçek ekimine yönelen çiftçi, pamuktan kazanamayınca başka bölgelerde de yetişebilen farklı ürünlere yönelmiş ve pamuk ekiminden vazgeçerek ülkemiz daha çok ithalata mecbur kalmıştır. Böylece üretici ihtiyaç duyulan pamuk üretimi yerine arz fazlası olan narenciye, üzüm gibi ürünlerle tarım sektöründe yeni sıkıntılar yaratmaktadır.

Pamuğun lifinin tekstil sektörüne, tohumunun işlenmesi de yağ ve hayvancılık sektörüne hammaddedir. Rakamsal olarak ithalatımızda petrolden sonra en çok döviz ödediğimiz 2. kalem olan ham yağ açığımıza, 130.000 ton rafine yağ, yem sanayimize de 800.000 ton küspe ile katkıda bulunabiliriz.

Tekstil ve konfeksiyon sektörü açısından; tekstil ve konfeksiyon sektörü kaliteli pamuğu zamanında ve rakip ülkelerle eşit şartlarda tedarik etmek istemekte, bu ise çoğu zaman üretici açısından gelir kayıplarına yol açmakta veya bu sektörü ithalata yöneltmektedir. Pamuk üretiminde maliyet unsurları içerisinde toprak işleme ve hasat, toplam maliyetin yaklaşık %50'sini oluşturmaktadır. Azaltılmış toprak işleme yöntemleri ve hasatta mekanizasyon uygulamaları ile üreticiye %20 oranında katkı sağlayabilecektir. Ucuzlayan maliyetler tekstil ve konfeksiyon sektörünün rekabet şartlarını da kolaylaştıracaktır.

Fakat günümüzde hala pamukta kalite kriteri olarak sadece çırcır randımanını baz alan bir anlayış hüküm sürmektedir. Tarımda yeni ve devamlılık arz eden bir anlayışla, üretilmesinde zorunluluk bulunan ve stratejik ürün olan pamuğun üretimi mutlaka prim ile desteklenmelidir. Üretimin sürdürülebilmesi, yarattığı istihdam, katma değer ve döviz girdisi dikkate alındığında, üreticilerimizin desteklenmesinde mutlak zorunluluk vardır.

Pamuğun toplumsal ve ekonomik yaşamdaki bu önemli yeri nedeniyle tüm diğer üretici ülkelerde olduğu gibi, ülkemizde de üretimin sürdürülebilirliği ve geliştirilmesi kamusal ve kalıcı politikaların oluşturulmasını gerekli kılmaktadır.